

Diplomatenpudding is overigens heel goed en bijzonder smakelijk. Maar die moeten we in de kerk niet hebben!

Ik moet eindigen, daar wacht u al op.

Een beste dag.

Heusch niet alleen aan het slot. Of om het souvenir.

Maar door een eerlijke bespreking.

Door een goed overzicht van 't werk.

We zijn versterkt in de overtuiging, dat onze N.C.R.V. haar plaats niet alleen moet houden, maar ook haar invloed nog moet vergroten.

Mee door onze gaven, natuurlijk.

Mee door ons gebod.

Is u al lid?

Laat ik eindigen met een woord van denzelfden spreker, die ook in 't begin geciteerd is ('t was Ds Veldkamp van Sneek).

Hij besloot zijn vierminuten-toespraak met den wensch, dat God de N.C.R.V., „onze luchtmacht“, gebruiken moge tot de volmaking van Zijn rijk, het vereenigde rijk Gods.

Z.

S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Het Duitsche Nationaal-socialisme.

III.

Het „Positieve Christendom“. (II)

Al zijn de officiële personen dus zeer terughoudend geweest met het geven van een verklaring, wat men in de „partij“ onder „positief christendom“ verstond, toch is er af en toe wel eens een woordje over gesproken.

De minister van propaganda en volksvoorlichting Göbbels heeft o.a. in een rede eens gezegd, dat iedereen het kon zien, dat de partij positief christendom wilde, want ze had het in praktijk gebracht.

Waarin bestond die praktijk?

Daarin, dat de nationaal-socialistische regering in één winter voor 135.000.000 Mark aan geld en naturalia bij elkaar getrommeld had.

En in verband daarmee heeft men er dan ook wel op geroemd, dat de „partij“ nog christelijker was, dan de christelijke Kerk zelve, want die had „de gelegenheid gehad om ook zooiets te doen, en deed het niet“. De Kerk verzuimde haar plicht, en nu trad de partij op, om te doen, wat der Kerk was.

Dat de „kerk“ in Duitschland in dezen dan ook wel een schuld zal hebben, willen we gaarne aannemen. Men heeft in de Lutherische kerken er weinig werk van gemaakt, om het door Christus gewilde Diaconaat de plaats te geven, die het hebben moet, en ook in menige Hervormde (Reformierte) Landkerk liet dat wel wat te wenschen over. Maar men moel ook niet voorbijzien, dat de kerken niet alles aangewreven kan worden; doordat de massa zich van de „kerk“ afkeerde, kon deze ook niet doen, wat ze in het omgekeerde geval zou hebben gekund.

En wanneer men dan op de „kerk“ wijst, en op haar in gebreke blijven, om dat als een argument aan te grijpen, dat men van de partij uit wel gedwongen was, om in deze richting te werken, dan mag de opmerking niet achterwege blijven, dat men vanwege de „partij“ alles in het werk gesteld heeft, om aan de particuliere armenzorg en liefdadigheid, die toch ook nog niet geheel ontbrak, voorgoed een einde te maken en die den kop in te drukken.

Er zijn voorbeelden op te noemen, dat men echt-Christelijke instellingen van liefdadigheid en barmhartigheid hel zelfstandig bestaan onmogelijk heeft trachten te maken, doordat men ze eenvoudig de bronnen harer inkomsten afsneed. Men hield daarvoor in bepaalde kringen huiscollecten, waarvoor men de toestemming der autoriteiten noodig had, en die toestemming werd niet meer verleend.

Hoe het echter met de „Christelijkheid“ van de nationaal-socialistische leiders gesteld is, blijkt uit een rede van den minister van Eeredienst Rust, die in een rede aan het begin van den kerkstrijd zich eens op de volgende wijze uitliet: „En dan praat men maar over het Woord Gods, waarnaar men zich richten moet! Ik voor mij beluister het Woord Gods in den wil van het volk!“¹⁾

En dat men de Christelijke grondslagen van het Woord Gods eenvoudig op zij zet, blijkt ook uit een passus uit dezelfde rede van dien minister, toen hij het had over wat „recht“ was, en hij zeide: „Recht is, wat zich voor een volk als goed bewezen heeft“. Daar komt dan nog bij, dat „goed“ in dit geval beschouwd moet worden in nationaal-socialistischen zin; d.w.z.: Goed is, wat de „partij“ goed noemt, en dat is soms een heel wonderlijk begrip, waarvan de inhoud niet altijd precies dezelfde is.

1) Het is ook voorgekomen in den kerkstrijd, dat het „volk“ op den weg voor de auto ging liggen, waarmee men hun dominiee naar de gevangenis wilde brengen; toen was de stem van het volk niet de stem van God!

Nog een duidelijk voorbeeld hebben we in het-geen gebeurd is naar aanleiding van het manifest van de Belijdenissynode van 6 Maart 1935, waarin op zeer juiste wijze en volkomen in overeenstemming met het Woord Gods de grenzen van de staatsmacht werden omschreven: Toen kwam onmiddellijk van regeringswege een verbod van afkondiging in de kerken.

Dat een partij als de N.S.D.A.P. in Duitschland en de N.S.B. ten onzent geen Christelijke partij zijn kan, volgt vanzelf uit het feit, dat het geen richtingspartijen willen wezen, maar zulke, die het geheele volk omvatten, zoowel geloovigen als vrijdenkers en atheïsten; partijen, op welker vergaderingen een orthodox dominee als spreker kan worden opgevolgd door een (voormalig) vrijmetselaar.

Maar waarom heeft men het dan altijd over „positief Christendom“?

Och, dat is wel te verstaan.

Wanneer Hitler spreekt, dan komt daarin meestal niet veel voor, dat men den naam van „christelijk“ geven kan. Wel eens het omgekeerde. Heeft hij niet eens een keer ongeveer het volgende gezegd als peroratie van een redevoering? „Wij willen niet bidden: Heere, maak ons vrij!; we maken ons zelf vrij, en dan zullen we met ons werk, dat wij tot stand gebracht hebben, voor God treden, opdat Hij ons zegenen kan!“

En behalve zooiets heeft hij meermalen met walgelijke zelfverheerlijking gewezen op wat zij al niet tot stand gebracht hadden!

Maar eenmaal kon men in een rede andere tonen beluisteren. Toen sprak hij er van, dat hij ook wel wist, dat zijn werk menschenwerk was, en door God gezegend moest worden; en de rede van den „leider“ werd bij die gelegenheid ook niet besloten met het „Horst-Wessel-lied“, maar met het „Wilt heden nu treden“.

Wanneer was dat?

Toen Hitler een rede hield in Koningsbergen, in Oostpruisen, waar de bevolking overwegend „orthodox“ en „vroom“ is, en hij die op zijn hand trachtte te krijgen.

Het „positieve Christendom“ van de N.S.D.A.P. is van hetzelfde soort, als die voorkomt in de bekende verhaaltjes, die aanvankelijk de ronde deden over de vroomheid van den „leider“, en die precies overeenkomen met het verhaaltje van het Nieuwe Testamentje van Mussolini in een artikel in „De Standaard“.

„Hitler had eens een ontmoeting met den bekenden musicus van Bethel, Pastor Kuhlo. Deze speelde eenige melodien voor hem, waarover Hitler zijn groote tevredenheid uitte, en een gesprek met hem had, waarin wederzijds verklaard werd, dat ze geen alcohol en vleesch gebruikten en niet rookten. Enkele weken later ging Dominee Kuhlo met enkele zusters van Bethel nogmaals naar Obersalzberg. Hitlers zuster ontving hen zeer vriendelijk, maar hij was niet thuis. Maar ze zou wel berichten, wanneer ze terug konden komen. Dat gebeurde ook. Het zou echter een verrassing voor Hitler wezen. Zoo kwamen ze en zongen enkele liederen buiten voor zijn deur. Zeer vriendelijk werden ze door hem binnengenoodigd. De heele geschiedenis liep ten slotte daarop uit, dat een van de zusters de vrijmoedigheid had hem te vragen: Maar geachte Rijkskanselier, waaruit put U de kracht voor het aanbrengen van zoo groote veranderingen in het geheele rijk? Het antwoord luidde: Uit Gods Woord! en tegelijk haalde Hitler een Nieuw Testamentje uit zijn zak, waaraan te zien was, dat het veel gebruikt werd.“

Zoo werd het verhaal (wat breeder) opgenomen in verschillende Kerkbodes der protestantsche landkerken. Ongeveer tegelijkertijd deed in andere kringen een gelijksoortig verhaal de ronde. Er werd niet bij vermeld, in welke kringen, maar dat laat zich denken, wanneer men de geschiedenis heeft gehoord: „In Obersalzberg kwam Hitler een oud moederje tegen, kwam met haar in gesprek, en ze vroeg hem ook, waaruit hij de kracht putte voor zijn werk. Hieruit! was het antwoord, en de rijkskanselier haalde meteen den roomschen catechismus te voorschijn!“

Het is tenslotte met dat „positieve christendom“ zoo gegaan, dat het gekomen is tot een onderdrukking van degenen, die positief waren in den ouden, gangbaren zin van het woord; van hen, die de oude, orthodoxe richting aanhingen. Die zijn gevangen genomen, en om hun werkelijk positief Christendom in concentratiekampen bevorderd, waarin — naar men zegt — ontzettend geleden wordt.

Is de N.S.D.A.P. — N.S.B. christelijk?

Zo min de waarachtige christelijke beginselen veilig zijn bij een partij, die den Godsdienst privaatzaak noemt, zoo min zijn ze het bij een andere, die hem uit den staat en de maatschappij wil weren en binnen de kerkmuren dringen, en dan ook nog daarbinnen bevelen, wat er niet gezegd mag worden, en wat wel, onder het voorgeven van er voor te willen waken, dat de Godsdienst heilig blijft en niet bevuild door politieke dingen; met andere woorden: waar men een zuiver Christelijke politiek bewust afwijst, en dan toch nog in zijn program zet, dat men „positief christelijk“ is...!

O.

B.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Verlaging van de openbare uitgaven voor het Onderwijs.

Vol belangstelling en spanning volgt ons volk wat er van menigen maatregel ter bezuiniging op onderwijs zal worden. Men weet, dat hier en daar het bestaan van een school in gevaar komt.

De memorie van antwoord werd daarom ook met meer dan gewone belangstelling ontvangen. We willen op een paar punten de aandacht vestigen.

De Minister meent geen gevolg te moeten geven aan den aandrang uit de Kamer, om alle gehuwde onderwijzeressen te ontslaan. Daar staan we eigenlijk wel een beetje verwonderd van. Waar er zoo veel behoefte is voor jonge menschen, om aan het werk te komen, zou toch de eerste maatregel kunnen zijn, de gehuwde onderwijzeres, wanneer ze niet kostwinster is, aan haar gezin te geven.

Over den maatregel, den jongen onderwijzer te zijn 25e jaar 1500 te laten verdienen, spreekt de Minister zich niet uit. Deze zaak moet eerst in de Commissie voor Georganiseerd Overleg worden besproken. Een nieuwe salariskorting die verder gaat dan de voor de deur staande algemeene korting van 5 pCt., meent de Regeering niet voor haar verantwoording te kunnen nemen.

De uitvoering van het vak lichamelijke oefening voorgeschreven voor 1 Jan. 1936, wordt uitgesteld tot 1 Jan. 1941.

De Minister handhaaft het voorstel van opheffing van kleine scholen. Hij zegt wel, dat een mild standpunt zal worden ingenomen en meent, dat verscheiden van de 174 Chr. scholen en van de 8 R.-K. scholen, die voor opheffing in aanmerking komen, zullen blijven uitgezonderd. Hier zal we de zwakke plek blijken van het wetsontwerp. Van rechts kan men moeilijk bewilligen in de opheffing van scholen, die met veel moeite zijn gesticht en een plaats in het leven van het volk hebben gekregen. Op verschillende plaatsen zullen de kinderen, die hun school kwijt raken, naar de Openbare school moeten gaan. De verkregen bezuiniging zal ook voor een deel worden opgeslokt door de noodzakelijke verbouwing van de blijvende scholen.

De Regeering wil de opleiding van onderwijzers regelen naar normale behoeften, maar stelt voorop, dat het Staatsexamen niet zal worden slop gezet of beperkt. Hier plaatsen we ook weer een vraagteken. Men kan wel afzien van alle regulering, wanneer de stroom naar het Staatsexamen onbeperkt wordt gelaten.

Ook wil de Regeering de verplichte pensioneerij van 60-jarigen doorzetten. Dat is anders geen maatregel van bezuiniging. Het doet vreemd aan, dat de gehuwde onderwijzeres wordt gehandhaafd, blijkbaar om redenen van de manier, waarop haar leven is opgezet, terwijl dat weer niet wordt in acht genomen bij onze 60-jarigen. 't Valt inderdaad niet te billijken, dat hier aan verkregen rechten geweld wordt aangedaan. Laat het ontslag nemen vrijwillig worden gesteld. Dan heeft niemand te klagen.

't Wordt ons wel duidelijk, dat onze Regeering en onze Volksvertegenwoordiging voor een moeilijke taak staan. Me dunkt, op sommige punten is overeenstemming bijna niet mogelijk. Het onderwijs is een gevoelig onderwerp. Het raakt de levensbelangen van het volk. Bane de Heere hier den weg, die voor ons menschen moeilijk vinden blijkt.

Gr.

G. MEIMA

IN PERSSCHOUW

Inzake Dr K. Sietsma

Dr K. Sietsma schreef aan „De Bazuin“ volgende gezonden stuk:

Amsterdam, 19 November 1935

Hooggeachte Redactie!

Vergun mij s.v.p. ruimte in Uw blad voor het volgende:

Meer dan een half jaar geleden, toen sommige kerkeraden begonnen de censuur toe te passen op leden van de Gereformeerde Kerken, tevens leden der N.S.B., kwam een lid mijner gemeente mij vragen aangaande een bepaald geval, waarin een kerkeraden den doop weigerde aan een niet-gecensureerd N.S.B.-er voor zijn kind, en er over dacht, om dezen te censureren op grond van zijn lidmaatschap dier beweging. De kerkeraden zou hem een verklaring hebben voorgelegd, die hij moest teekenen om voorloopig aan de censuur te ontkomen en zijn kind gedoopt te krijgen. Men vroeg mij, of die doop geweigerd kon worden en of deze verklaring niet tevens kon dienen in andere gevallen, waarin een conflict dreigde.¹⁾

Ik antwoordde met vermaan aan dezen broeder en

1) Spatieering van mij, K. S.

aan anderen, t oordeelen kon, nooit kan begi oordeel, temaa dat hij lid ee om een coner Dat in een kan worden v zijn lidmaats van de N.S.B., niet toepasselij gevraagd en g moeten worde ongeveer de 1 toe, dat zoo kunnen zijn, n verklaard. Al spoedig gewerkt werd, een geheel a telkens, want maande, en ze schap van de indruk gewek lijk achtte, e leden ongemc Zooveel mij ik dit recht g malen aanges persoonlijk ot Nu Prof. S van brieven te vragen na Z.H.G. geschi opdat niemand m kant is; en n dikant is, die niemand ond opzichte van in onderschei vermanen on beweging. U hartelijk

ik voegde da de schrift schrijven van 2 bovenstaand, 2 ingezonden stu vorig nummer meer geven, v afgedrukt, en haald. Ik kree Bazuin“ reeds Dr Sietsma over de zaak, den brief ston „In de disc dat hij mijn l eerde meded N.S.B.-instanti eus, aan de stellingen ove aan kerkerade ring“ zwart e een ingekleed venier mij a zou zijn“. Sietsma een l zijn uitlating „niet niet in werden opgev brief public ik mij dan wel even z mij niet het ceeren“.

arop an ug van 18 geweest, dat vullen met h gaarne aan n ik het wilde e de discussie e te zeggen va heb het 12 Uit dezen br mij in verbi zou doorgeve dam-Zuid) r andere blade natuurlijk n nadere verkle zin, in „De te doen, die worden, toen dezelfde Dr ingezonden a gezonden a kennis kreeg „De Reform er eventueel want ook is Dr Sietsma in de Kerk zijnde het g volgende op *a. dankba her aan mi

2) Alsof h is K. S.

EN RWUS

gaven voor het

g volgt ons vol-
er bezuiniging op
dat hier en daar
gevaar komt.

zied daarom ook
elling ontvangen
de aandacht van

te moeten geven
om alle gehuud-
r staan we eigen-
an. Waar er zou-
chen, om aan ha-
te maatregel kun-
eres, wanneer a-
dn te geven.

n onderwijzer te
ien, spreekt o-
moet eerst in d-
Overleg worden
orting die verde-
e algemeene kon-
ng niet voor ha-
n.
imelijke oefening
wordt uitgesteld

orstel van ophel-
wel, dat een milt-
n en meent, dat
len en van de S-
g in aanmerking
rd. Hier zal we-
wetsonderwerp. V-
n in de ophe-

zijn geslacht en
volk hebben ge-
u zullen de kin-
n, naar de Open-
rkeren bezuinig-
n opgeslokt door
an de blijvende

van onderwijzen
maar stelt voor-
tal worden stop-
ve ook weer een
u van alle regu-
het Staatsexamen

ite pensionering
is anders geen
loet vreemd aan
rdi gehandhaaf-
der, waarop haar
r niet wordt in-
t valt inderdaad
rkeren rechten
t ontslag nemes-
teft niemand k-

onze Regeering
voor een moe-
sommige punten
gelijk. Het onder-
t. Het raakt de
te de Heere H-
ichen moeilijk

G. MEIMA.

DUWII

ke Dr K. Sietsma-
azuin" volgend in

19 November 1933

Uw blad voor het

en, toen sommige
toe te passen op
tevens leden der
teente mij vragen
in een kerkeraad
nureerd N.S.B.-er
om dezen te ont-
aatschap dier be-
verklaring hebben
om voorloopig aan
id gedoopt te krij-
sigerd kon worden
s kon dien-
in een coe-

dezen broeder

aan anderen, maar tevens, dat ik dit geval niet be-
oordeelen kon, doch dat uiteraard de censuur m.i.
noot kan beginnen bij het kind, en, dat, naar mijn
oordeel, iemand niet kan worden gecensureerd, om-
dat hij lid eener bepaalde beweging is, maar alleen
om een concrete zonde²⁾.

Dat in een geval, waarin iemand niet aanstonds
kan worden overtuigd van de onverenigbaarheid van
zijn lidmaatschap der Gereformeerde Kerk en dat
van de N.S.B., en de kerkeraad overigens de censuur
niet toepasselijk acht, wel een verklaring kan worden
gevraagd en gegeven, maar dat die dan scherper zou
moeten worden gesteld, ongeveer als volgt (volgde
ongeveer de bekende verklaring). Ik voegde er aan
toe, dat zoo iemand m.i. onmogelijk N.S.B.-er zou
kunnen zijn, maar dat dit toch moest kunnen worden
verklaard.

Al spoedig bleek mij, dat met deze „verklaring“
gewerkt werd, onder het noemen van mijn naam, in
een geheel andere richting dan de bedoeling was, n.l.
telkens, wanneer een kerkeraad een N.S.B.-er ver-
maande, en zelfs, om Gereformeerden tot het lidmaat-
schap van de N.S.B. te bewegen. Er werd dan de
indruk gewekt, alsof ik de combinatie niet verwerp-
te, en alsof ik van oordeel was, dat zulke
leden ongemoeid moesten worden gelaten.

Zoo veel mij gevraagd werd en zo veel ik kon, heb
ik dit recht gezet, en ook den bewusten persoon meer-
malen aangespoord dit na te laten. Hij verklaarde zich
persoonlijk onschuldig; maar het misbruik bleef.

Nu Prof. Schilder in „De Reformatie“ den inhoud
van brieven over deze zaak publiceerde, zonder mij
te vragen naar den juiste stand van zaken, heb ik
Z.H.G. geschreven en bericht ik dit aan Uw blad,
opdat

niemand meer er naar rade, wie deze Geref. predi-
kant is; en niemand denke, dat er eenige Geref. predi-
kant is, die sympathie koestert voor de N.S.B.; en
niemand onder Uw lezers een oogenblik aanzele ten
opzichte van de N.S.B. onder de suggestie, alsof ik,
in onderscheiding van anderen, hem niet ernstig zou
vermanen om geen gemeenschap te hebben met deze
beweging.

U hartelijk dankend voor de plaatsruimte,
Met de meeste hoogachting,
Uw dw.,
K. SIETSMa,
Geref. Pred. Amsterdam-Zuid.

Ik voegde daaraan dit toe:

Schrift: Prof. Honig was zoo vriendelijk, bij
schrijven van 21 November mij de gelegenheid te geven,
bovenstaand, op 20 Nov. door Prof. Honig ontvangen
ingezonden stuk, van een onderschrift te voorzien. Ons
vorig nummer kon dus aan Dr S.'s artikel geen plaats
meer geven, want „De Bazuin“ wordt op Donderdag
afgedrukt, en de copie wordt op Woensdagmorgen ge-
haald. Ik kreeg het stuk pas onder de oogen, toen „De
Bazuin“ reeds gedrukt werd.

Dr Sietsma heeft ook mij persoonlijk van te voren
over de zaak geschreven. Dat was op 12 November. In
den brief stond, dat hij „op het oogenblik“ zich niet
„in de discussie“ wilde „mengen“. Tevens,
dat hij mijn in „De Reformatie“ en „Bazuin“ gepubli-
ceerde mededeelingen inzake wat van de zijde van
N.S.B.-instanties en N.S.B.-leden, officieel dus en offici-
eels, aan de kerkeraden en ambtsdragers en belang-
stellenden over een door Dr Sietsma geconspiceerde en
aan kerkeraden door N.S.B.-ers over te leggen „verkla-
ring“ zwart op wit geschreven wordt, beschouwde „als
een ingekleede vraag“, waarop deze brief van 12 No-
vember mij antwoord gaf, „opdat ik ingelicht
zou zijn“. Daarop schreef ik d.d. 13 November Dr
Sietsma een brief, waarin ik hem mededeelde, dat ik
zijn uitlatingen, bovenbedoeld („informatie van mij“,
„zich niet in de discussie willen „mengen““) door mij
werden opgevat als een verbod om den inhoud van zijn
brief publiek te maken. Ik voegde er aan toe: „mocht
ik mij daarin vergissen, dan wilt U dat
wel even zeggen, anders zal ik aannemen, dat U
mij niet het recht geeft deze mededeelingen te publi-
ceeren“.

Daarop antwoordde Dr Sietsma mij onder dagteek-
ing van 18 November, dat zijn bedoeling juist was
gewest, dat ik mijn mededeelingen zou kunnen aan-
vullen met hetgeen hij mij geschreven had; dat hij het
gaarne aan mij overliet, hoe ik het wilde doen, en of
ik het wilde doen, en dat de uitdrukking: „ik neem aan
de discussie geen deel“, bedoelde, „dat er wel veel meer
te zeggen valt, maar ik heb geen orgaan en ik
heb het land aan ingezonden stukken“. Uit dezen brief leidde ik af, dat Dr Sietsma zich met
mij in verhouding stelde, opdat ik zijn mededeelingen
zou doorgeven, dat hij „zijn orgaan“ (Kerkbode Amster-
dam-Zuid) niet ervoor gebruiken wilde, en niet in
andere bladen zelf wilde schrijven. Op zichzelf was er
natuurlijk niet het minste bezwaar tegen, Dr Sietsma's
nadere verklaring door te geven. En ik had reeds in den
zin, in „De Reformatie“ van die week een publicatie
te doen, die dan verder in „De Bazuin“ kon verwerkt
worden, toen ik tot mijn verwondering bemerkte, dat
dezelfde Dr Sietsma, die op 18 November het land aan
ingezonden stukken had, op 19 November er een had
gezonden aan „De Bazuin“, waarvan ik 21 November
kennis kreeg (zie boven). Ik heb toen mijn bericht in
„De Reformatie“ opgeschort, om eens af te wachten wat
er eventueel meer zou komen. Dat was maar goed,
want ook in „De Heraut“ vond ik Zaterdag j.l. van
Dr Sietsma een ingezonden stuk, benevens een artikel
in de Kerkbode van Amsterdam-Zuid. Thans in staat
zijnde het geheel der stukken te overzien, merk ik het
volgende op:

*a. dankbaar noteer ik, dat Dr Sietsma dd. 18 Novem-
ber aan mij schreef, dat mijn mededeelingen zouden

2) Alsof het lid-zijn eener vereeniging zelf niet „concreet“
is. K. S.

kunnen worden aangevuld. Dat is wat anders, dan
bestrijden of corrigeren. Want inderdaad is van wat
ik gezegd heb, elk woord waar gebleken;

b. daarom is het ook volstrekt overbodig geweest, dat
ik aan Dr Sietsma van te voren vroeg, hoe de zaken
stonden. Want ik schreef geen Sietsma-geschiedenis
doch kerkgeschiedenis. Sommige broeders vergeten dit
laatste wel eens meer. In dit verband treft het mij dan
ook, dat Dr Sietsma het zwijgen er toe deed, zoo lang
ik alleen onder het aspect van de kerkgeschiedenis
over de bovenbedoelde aangelegenheid schreef, en thans,
nu ik, op zijn verzoek, de Sietsma-geschiedenis van
plan was te gaan vertellen, zijn attentie ineens verdeelt
over vier bladen en zulks, nadat hij eerst de afwikkeling
aan mij had overgelaten, en voordat hij weten kon, hoe
ik dat doen zou;

c. er was geen reden, in particuliere correspondentie
te informeren naar bedoelingen van Dr S. Want van
N.S.B.-zijde werd van meer dan één kant met zijn naam
gewerkt; kerkeraden werden met formules, die inder-
daad als passe-partout dienst deden, bemoeilijkt in hun
tuchttoefening, en op officieel N.S.B.-papier
werd eindelijk aan een predikant in functie en in kwalite-
teit die bepaalde passe-partout (die andere ambts-
dragers reeds eerder tegengekomen waren) ter inzage
gegeven, onder opmerking, dat Dr Sietsma oordeelde,
dat kerkeraden onrecht deden aan N.S.B.-ers;

d. de predikant, hierboven bedoeld, was Ds J. G. Feen-
stra, die mij nog eens bevestigde — wat ik reeds wist
toen ik de laatste maal schreef — dat Dr Sietsma een
brief van Ds Feenstra met verzoek om nadere informatie,
tot op het oogenblik van mijn laatste publicatie, on-
beantwoord had gelaten. Dit kan ook mij overkomen
vanwege de drukte. Ik zeg er dus geen kwaad van,
maar vind het dan ook vreemd, dat thans een opmerking
gedaan wordt inzake het niet informeren; er was ge-
informeerd; en zulks — ten overvloede (zie boven);

e. tot nu toe heb ik geen spijt van mijn mededeelin-
gen. Het blijkt, dat tusschen wat officiële en officieuze
N.S.B.-ers zeggen, en wat Dr Sietsma zegt, tegenstrijdig-
heid bestaat. Niemand behoeft mij te vertellen, dat
N.S.B.-ers onwaarheden zeggen kunnen. Hun krant
krioelt van de anonieme onwaarheden en van viezen
laster, ook reeds enkele malen tegenover mij. Maar
wanneer op officieel briefpapier der N.S.B. door een
daartoe aangewezen N.S.B.-lichaam de passe-partout-
formule, die N.S.B.-ers hun kerkeraad voorleggen, wordt
doorgegeven aan een geref. predikant, dien de N.S.B.(!)
spreken wil over concrete tuchtgevallen, en alsdan naar
Dr Sietsma heengewezen wordt; wanneer van meer dan
één kant, d.w.z. uit meer dan één stad, ambtsdragers
mij schrijven, dat zij bij de behandeling van N.S.B.-ers
stuiten op het feit, dat men een verklaring overlegt,
toegeschreven aan Dr Sietsma, dan is het tijd, publiek
om opheldering te vragen. Bewust heb ik dit dan ook
gedaan. Indien de N.S.B.-ers — in verschillende plaat-
sen, uit welke schriftelijke verklaringen mij toegezon-
den zijn, zich telkens weer op Dr Sietsma beroepen,
dan moet, indien zij dit ten onrechte doen, Dr Sietsma
mij dankbaar zijn, dat aan dit alsdan voortvretende
kwaad een eind gemaakt is; dan zullen de kerkeraden
en de ouderlingen voortaan dankbaar kunnen zijn, dat
zij tot de N.S.B.-ers, die behandeld worden, thans kun-
nen zeggen: „waarde broeder, inzake Dr Sietsma moet
U maar eens lezen wat nu in de krant staat“; dan zal
dat officiële N.S.B.-papier van den N.S.B.-raad tot voor-
lichting der kerken (met het monogram van Jezus
Christus, alpha en omega erop!) voortaan niet meer
gebruikt kunnen worden, om Dr Sietsma's naam te ge-
bruiken — wat voor hem erg is — of om de kerkeraden
te bemoeilijken, — wat veel erger is. En wijl het kerk-
geschiedenis was, die mij interesseerde, daarom heeft
de publicatie van wat ik wist, en die van a tot z te
handhaven valt, alleen maar nuttig werk gedaan. Had
ik gezweigd, hoevelen hadden dan nog meer bezoek
gehad (dat gebeurt ook!) of zulke brieven gekregen?
Daar is nu een stokje voor gestoken;

f. dat Dr Sietsma zich ook tot „De Heraut“ gewend
heeft, en dat deze den moed heeft gehad, zich in deze
zaak te mengen, bevreemdt mij... bijna. Niet alleen om
de hierboven vermelde uitspraak van Dr S. inzake „in-
gezonden stukken“, maar vooral, omdat de redacteur
van dit blad werkelijk den moed heeft, zich met dit
geval in te laten, nadat hem herhaalde malen tevergeefs
onder het oog gebracht is, dat op hem de eenvoudige
plicht rust, enkele onwaarheden, die hij maanden ge-
leden omtrent mij publiceerde, terug te nemen, of van
de tegenspraak melding te doen;

g. in onzen tijd neemt de synthese hand over hand
toe. Het kerkelijk leven wordt van binnen uit bedreigd.
En daarom is het goed, wanneer men zich publiek en
royaal uitspreekt. Dat dit steken-van-een-stokje voor de
N.S.B.-reclame nu onder de suggestie van enkele recht-
vaardig-klinkende „Heraut“-zinnetjes wordt aangevoeld
als een bemoeienis met een persoon — dit orgaan be-
moeit zich immers wel met de geschiedenis van Dr
Sietsma, maar had geen woord gezegd over de
kerk-zaak in dezen — och, zoo iets moet men in
dezen tijd maar voor lief nemen. „De Heraut“ heeft
meer dingen, die men voor lief moet nemen;

h. overigens weet ik geen enkelen kerkeraad, die een
N.S.B.-er onrechtvaardig behandelt. Wat het doopen van
kinderen betreft: een kerkeraad kan, vóórdat een doop-
vader den doop vraagt, niets van hem geweten hebben,
en dan ineens tot de ontdekking komen, dat hij de
doop-vragen toch niet beantwoorden kan (een N.S.B.-er
kan dat m.i. niet, als hij heusch wat is, hetzij in de
kerk, hetzij in de N.S.B.), omdat de doop onderstelt,
dat hij wel wat is, n.l. belijder, profeet, priester, koning.
Daarom moet men zich tiemaal bedenken, eer men de
zaak van het constateeren, dat iemand niet

de doopvragen beantwoorden kan, zoo
simplistisch voorstelt, als hierboven mij schijnt te ge-
schieden.

K. SCHILDER.

Tot zoover „De Bazuin“. Men lette op de door
mij gespatieerde woorden in het „Inge-
zonden stuk“ van Dr Sietsma.

Naar mijn meening had Dr Sietsma op die bepaalde
daar vermelde vraag alleen maar „neen“ mo-
gen antwoorden. Dat hij — blijkens eigen woor-
den — dat „neen“ niet sprak, bewijst, dat de fout
niet alleen bij de N.S.B. ligt, dat het publieke schrijven
noodig was, en dat de „Heraut“-redacteur behalve de ge-
legenheid om zijn onrecht tegen mij te herstellen ook
de andere verzuimd heeft, om het kerkrechtelijke inter-
dict van passe-partout-formules hier te doceren.

Parafraze Galaten 5:2-6.

De C. Vonk vervolgt zijn parafraze in „Schiedamsch
Kerkblad“:

Zoo hebt gij dan uit de Schrift geleerd, dat onze
gerechtigheid voor God niet is uit het vleesch, maar
uit den Geest, niet uit wat wij doen, maar uit wat
God doet, niet uit onze „vrome“ zelfwerkzaamheid,
maar uit geloof, uit vertrouwen op Gods belofte, op
Gods genade, op Gods testament aan Abraham, op
Christus.

Laat ik nu tenslotte u nog waarschuwen voor de
verschrikkelijke gevolgen, indien gij dit onderwijs
verwerpt.

(2) Zie, ik, Paulus, ik met mijn gezag als Apostel
des Heeren, spreek het ernstig uit, dat, indien gij
naast het Evangelie een besnijdenis-evangelie
aanvaardt en dus uw gerechtigheid stelt in Christus
+ nog wat van uzelf, gij totaal niets aan Chris-
tus zult hebben. (3.) Men moge u anders voorhouden,
doch wat ik altijd predik wensch ik bij dezen wederom
te verklaren in 'algemeen tegen iedereen aanhanger
van besnijdenis-christendom, n.l. dat hij dan de
geheele wet zal moeten houden; dat hij dan zijn
gerechtigheid geheel en al zal moeten verwerven
door zijn eigen werkzaamheid, namelijk door preciese
betrachting van de bepalingen der oude bedeeling.
En is ze niet precies (zie 3:10), zoo zal hij vervloekt
zijn. (4) Bedenk dat! gij daar, die dan uw ge-
rechtigheid in eigen wetbetrachting zoekt en Chris-
tus, nu ja, ter aanvulling neemt. Het zal niet gaan!
Christus en Zijn genade laten zich niet bij onze
„verdiensten“ optellen! Wensch gij dat, dan is het
tusschen Christus en u totaal uit! Dan is 't
tusschen de genade en u totaal uit! Want het is:
Christus heelemaal of Christus heelemaal niet! Ge-
nade geheel en al of in 't geheel niet! (5) Want er is
een onverzoenlijke tegenstelling tusschen die leugen
van hen en de waarheid zoals wij (gij en ik) die
belijden.

Wij immers bouwen niet op vleesch, maar op
Geest.

Wij immers leven niet uit wat wij doen, maar uit
vertrouwen op wat God doet; uit geloof.

Wij immers fabricceeren onze gerechtigheid
zelf niet, maar wij verwachten haar als een
voorwerp van onze Christelijke hoop; als iets, dat
God schenkt.

(6) Zóó staat de zaak: IN CHRISTUS ALLES
OF NIETS. Want zoo wij onze gerechtigheid in
Christus Jezus zoeken, beteekent het geen streepje
vóór als men wel, noch een streepje achter als men
niet besneden is, doch is dit de kwestie, waarom
't gaat: gelooven we of niet. Is bij ons 't ware gelooven,
hetwelk zijn werkzaamheid vertoont niet door zelf-
zuchtige eigengerechtigheidszoekeij, maar door liefde;
want liefde zoekt geen eigen belang.

Macht en recht in den nationaal-sociali-
stischen staat.

De heer T. v. Popta schrijft in „IJmuider Kerkbode“:

De N.S.B. ten onzent is een volgeling van Mus-
solini, van Macchiavelli en van Hegel.

Dat blijkt duidelijk nog uit het volgende in „De
Victorie“:

„Ook „recht gaat boven macht“ is zoo'n abstractie,
waarbij recht en macht als tegenstelling van elkaar
gescheiden worden. In waarheid zijn recht en
macht ongescheiden zijden van de ééne werkelijk-
heid: den Staat als den machtigen handhaver van het
recht. Werkelijk recht toch is werkzaam, zich ver-
werklijkend recht, welke zelfverwerkliking niet
gaat zonder de macht om onrecht of verzet tegen het
recht te herstellen of te breken.

Wezenlijk is, wat zich doet verschijnen en gelden.“
Dit laatste is echt Hegeliaansch.

De kern van dit stuk zit in de woorden: „Recht en
macht zijn ongescheiden.“

Als een sinaasappel voldoende macht heeft om zich
te doen gelden, dan is dat meteen recht.

Precies hetzelfde staat in de officiële staatsleer der
N. S. B.

K. S.

BOEKBESPREKING

Chr. W. J. Teeuwen. „Wegen Gods in Gerle“. Een bijdrage tot de geschiedenis der Afschei-
ding op den Noord-Oostelijken Veluwerand.
J. H. Kok N.V. — Kampen. 1935.

Dit boek komt mooi op tijd. In deze week is de Af-
scheiding in Gelderland hardacht te Hattum, waarbij
dan meer bijzonder gelet is op den „Noord-Oostelijken
Veluwerand“. Ds Teeuwen heeft in het onderhavige boek
(190 blz.) op zeer verdienstelijke wijze de geschiedenis
der Afscheiding beschreven. Natuurlijk krijgt met name
de figuur van Brummelkamp de volle aandacht. Het